

Η Φυσική Αγωγή στο Ολοήμερο Σχολείο

Λήδα Ζαμπετάκη
Εκπαιδευτικός Φυσικής Αγωγής

Η Φυσική Αγωγή στο Ολοήμερο Σχολείο εξυπηρετεί σημαντικούς παιδαγωγικούς στόχους όπως είναι η εμπέδωση των γνώσεων που διδάσκονται οι μαθητές στο πρωινό πρόγραμμα αλλά και ο εμπλουτισμός του πρωινού προγράμματος με επί πλέον αθλητικές δραστηριότητες.

Η περιορισμένη χρονική διάρκεια του απογευματινού χρόνου παραμονής των παιδιών, η ανάμειξη διαφορετικών ηλικιακών τάξεων, η συσσωρευμένη κούραση των παιδιών και οι ιδιαίτεροι βιολογικοί ρυθμοί των μαθητών αποτελούν χαρακτηριστικά που διαφοροποιούν το πρόγραμμα του Ολοήμερου Σχολείου από το ημερήσιο και επιβάλλουν μια διαφορετική μεθοδολογική παιδαγωγική προσέγγιση κυρίως βιωματικής μορφής, τόσο μέσα στην τάξη όσο και έξω στην αλή.

Τα σχέδια εργασίας (Projects) είναι μια ομαδοσυνεργατική μέθοδος που προσφέρεται για την δημιουργία διαπροσωπικής επικοινωνίας μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικού και βρίσκει εύκολη εφαρμογή και στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής. Οι δημιουργικές δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου προσφέρονται για την συμπλήρωση των παραδοσιακών γνωστικών αντικειμένων και για την ανάπτυξη ικανοτήτων και δεξιοτήτων. Ο εκπαιδευτικός διαφοροποιώντας την διδακτική του συμπεριφορά, μπορεί να διαμορφώσει ένα ελκυστικό περιβάλλον μάθησης.

Ο μαθητής έχει την δυνατότητα να προτείνει ορισμένα θέματα στον δάσκαλο, από εκείνα φυσικά που ο δάσκαλος έχει ήδη επιλέξει. (Για παράδειγμα Παραδοσιακά Παιγνίδια – εικαστική αποτύπωση, κατασκευές, παρουσίαση, συλλογή εικόνων - , Ελληνικές φορεσιές – παρουσίαση στοιχείων για τοπικούς παραδοσιακούς χορούς, περιοχή που τους συναντάμε, αν χορεύονται από άνδρες ή / και γυναίκες, λαβή των χεριών κλπ / συγκέντρωση φωτογραφικού υλικού που απεικονίζουν παραδοσιακές ελληνικές φορεσιές, συνεντεύξεις από μεγαλύτερους συγγενείς ή φίλους με θέμα τους χορούς του τόπου τους, παρουσίαση των χορών στην εκπαιδευτική κοινότητα και στην τοπική κοινωνία – κ. ά.).

Ομαδικά Παιγνίδια - Αθλοπαιδιές

Κάθε ηλικιακή ομάδα απαιτεί διαφορετικό τρόπο μεθοδολογικής προσέγγισης της ύλης. Στις δύο πρώτες τάξεις Α και Β, είναι ανάγκη το παιδί να κινείται πολύ και ελεύθερα. Το παιχνίδι είναι απαραίτητο συστατικό της καθημερινής του δραστηριότητας εφόσον μέσω αυτού κατανοεί τον κόσμο γύρω του, κοινωνικοποιείται, συνειδητοποιεί τα όριά του, μαθαίνει να συνεργάζεται, να τηρεί και να σέβεται κανόνες, διασκεδάζει, χαίρεται, εκφράζεται και αναπτύσσει την φαντασία του. Για το λόγο αυτό οι δραστηριότητες που προγραμματίζουμε πρέπει να εμπεριέχουν αυξημένη ελεύθερη κίνηση και να είναι απομικές ή να εργάζονται σε μικρές ομάδες.

Τα παιδιά της ηλικίας των 8-10 ετών (τάξεις Γ και Δ) είναι σωματικά και πνευματικά ωριμότερα από τα παιδιά της προηγούμενης ηλικίας. Προγραμματίζουμε κι εδώ κινητικές δραστηριότητες που στοχεύουν στην ολόπλευρη κινητικότητα του παιδιού και προάγουν την συναισθηματική, σωματική και πνευματική του ανάπτυξη. Μπορούμε επίσης να ξεκινήσουμε να τα εισάγουμε περισσότερο συστηματικά σε κινητικές δεξιότητες που αποτελούν μέρος των καθιερωμένων αθλημάτων και αγωνισμάτων που θα διδαχθούν στις επόμενες τάξεις. Δημιουργούμε ευκαιρίες για τα παιδιά να παίζουν μόνοι τους, ανά δύο ή να συμμετέχουν σε μικρές ομάδες.

Για τις δύο τελευταίες τάξεις τους Δημοτικού Σχολείου, θα πρέπει να γίνεται προγραμματισμός για την διδασκαλία των αθλημάτων με γνώμονα την υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου και τις περιβαλλοντικές συνθήκες. Ο εκπαιδευτικός Φυσικής Αγωγής θα πρέπει να προγραμματίσει τις δραστηριότητές του κατά τρόπο ώστε να στοχεύει στην ανάπτυξη σύνθετων κινητικών δεξιοτήτων και σωματικών ικανοτήτων καθώς επίσης στην εισαγωγή σε πεδία που αφορούν στην υγιεινή, στη διατροφή, στις πρώτες βοήθειες και στην κατανόηση των κανονισμών των αθλημάτων.

Ελληνικοί Παραδοσιακοί Χοροί

Για τη διδασκαλία του χορού πρέπει να εξασφαλίζεται η δημιουργία κατάλληλου κλίματος καθώς και η δυνατότητα χρησιμοποίησης της κατάλληλης μουσικής. Να διδάσκονται κατά προτεραιότητα οι τοπικοί χοροί και να ακολουθούν οι υπόλοιποι.

Στην Α και Β τάξη ο εκπαιδευτικός στοχεύει στον εμπλουτισμό της διδασκαλίας του με στοιχεία που αφορούν τον παραδοσιακό χορό, τη μουσική και το τραγούδι.

Στην Γ και Δ τάξη στοχεύει στη μύηση στον ρυθμό, στη μελωδία και στη χορευτική κίνηση του χορού καθώς επίσης και στη γνωριμία με την ελληνική πολιτισμική παράδοση.

Η κατανόηση της πολιτισμικής μας κληρονομιάς και η εκτίμηση των αισθητικών στοιχείων της κίνησης είναι άξονες πάνω στους οποίους μπορεί να κινηθεί η διδασκαλία στις τελευταίες τάξεις Ε και ΣΤ.

Εκτός από την διδασκαλία των χορών που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα, ο εκπαιδευτικός μπορεί να εμπλουτίσει το μάθημά του με σχέδια εργασίας (projects) που θα επιλέξουν οι μαθητές και θα αφορούν στοιχεία της ελληνικής πολιτισμικής μας παράδοσης.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Είναι απαραίτητο στοιχείο της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Με την αξιολόγηση ο εκπαιδευτικός μπορεί να εκτιμήσει τα σημεία του μαθήματος που απέδωσαν και να επισημάνει τυχόν ατέλειες. Μπορεί να διαπιστώσει την αποτελεσματικότητα της μεθόδου του πάνω στους μαθητές του, την αποδοχή που είχαν οι συγκεκριμένες πρακτικές, να κάνει τις απαραίτητες προσαρμογές και διορθώσεις και να προγραμματίσει καλύτερα τον επόμενο κύκλο μαθημάτων.

Στις μικρές τάξεις, ο εκπαιδευτικός παρακολουθώντας τους μαθητές του συνεκτιμά την απόκτηση βασικών κινητικών δεξιοτήτων, την κατανόηση και αφομοίωση εννοιών σχετικών με τη Φυσική Αγωγή, το ενδιαφέρον, την προσπάθεια και την συνεργασία.

Στις μεγαλύτερες τάξεις η αξιολόγηση πραγματοποιείται κατά την διάρκεια του μαθήματος με αθλητικά τεστ μικρής διάρκειας ή με προφορικές ερωτήσεις περιορισμένου χρόνου και στοχεύει στην διαπίστωση της εκμάθησης αθλητικών δεξιοτήτων, την βελτίωση της φυσικής κατάστασης των μαθητών, τις γνώσεις τους γύρω από αθλητικά θέματα και την προσπάθεια, το ενδιαφέρον και την εν γένει καλή τους συμπεριφορά στο μάθημα.